

TUTÚ NÍ CADÚHA TÉ PĂBLÚ QUIHÍⁿ NDAHA ÑÁYIU ÑUÚ FÌLIPÚ

*Té Păblú cädüha-dé tutú quíhíⁿ ndaha ñáyiu quide
ndáá xíndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécu ñuuú Filipú*

¹ Yúhú té Păblú ndihí té Timùteú cúú-ndí cue téé
xínu cuechi núú Xítohó Jesucristú, te tèndaha-ndí
tutú-a véxi ndaha nchòhó cue téé yíndaha nchaa
ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú, ndihí cue téé
chìndee ñaha xii-ndo, ndihí nchaa dava-gá ñáyiu
xiquide ndáá ndécu ichi-gá ñuuú Filipú. ² Te xícaⁿ
táhù-í núú Tátá-ó Dütú Ndiökí ndihí núú Xítohó
Jesucristú sá ná chìndee chitúu ñaha-gá xii-ndo, te
ducaⁿ ndí nduú-gá ná cädá te ío váha cuu iní-ndó
cündecu-ndo.

*Té Păblú càháⁿ ndihí-dé Yă Ndiökí cuéndá nchaa
ñáyiu ndécu ichi-gá*

³ Te ndí tnahá òré ndácú iní ñahà-í xii-ndo,
te ndàcáⁿ táhù-í núú Tátá-ó Dütú Ndiökí sá
ndécu-ndó ichi-gá. ⁴ Te ndí tnahá òré ducaⁿ quide-í
te ío cùdíi iní-í càháⁿ ndihí-í-gá cuéndá-ndó. ⁵ Chi
ndéé cútñahá ní sándáá iní-ndó-gă ní ngüíta-ndo
tnahá-ndó quide váha-ndo ndécu-ndo cuendá sá
quindáá iní ñáyiu tnúhu Xítohó Jesucristú. ⁶ Te
yúhú sàni ndáá iní-í sá Yă Ndiökí Yaá ní quesaha
chìndee ñaha xii-ndo quide váha-ndo ndécu-ndo, te
diu-ni-gá chindée ñaha-gá xii-ndo càda váha-ndo
cündecu-ndo ndéé ná sàá nduu quìxi tucu Xítohó

Jesucristú. ⁷ Te ducaⁿ tnàhí tàú-xi cani iní-í sá cúú-xí-ndó, chi ío cùu iní ñahà-í xii-ndo. Te tnàhá-ndó ío chìndee chitúu ñaha Yă Ndiõxí xii-ndo ndècu-ndo, te diu-ni ducaⁿ chìndee ñaha-gá xii-ndo tnàhá-ndó cuéi vitna yìhi-í vecaá, te diu-ni ducaⁿ chìndee ñaha-gá xii-í cuéi òré cuáháⁿ-í núú cué ñáyiu ñá túú tnàhá iní tnúhu-gá, chi nìhí-í tnúhu nàdanchocáva-í nüú ná tnúhu càháⁿ-yu cuéndá-gá, te nchaa ñáyiu xáhaⁿ-í xií-yu sá tnúhu-gá cúú-xí tnúhu ndáá cuíti. ⁸ Te mee Yă Ndiõxí náhá ndää-gá sá yúhú ío cùu iní ñahà-í xii-ndo dàtná cùú iní ñahá mèe Xítohó Jesucristú xii-o. ⁹ Te xìcáⁿ tähù-í núú Yă Ndiõxí sá diú-gă ná chìndee ñaha-gá xii-ndo te uuⁿ-gá cuita cuu iní tnáhá-gă-ndó quíhíⁿ, te ducaⁿ ío váha cuita cutnùní iní-ndó nchàa nacuáa sàni iní-gá cada-ndo, te ducaⁿ ío váha cuita cutnùní tucu iní-ndó nacuáa cundecu-ndo. ¹⁰ Te ducaⁿ cùtnuní tucu iní-ndó nchàa sá io-gá váha xini ñuhu-xi cada-ndo, te ducaⁿ te cuu-ndo ñáyiu cada mee-ni sǎ văha, te ducaⁿ ñá túú tnàhí ná cùmání-ndó nüú Yă Ndiõxí ndéé ná sàá nduu quíxi tucu Xítohó Jesucristú. ¹¹ Te diu-ni Xítohó Jesucristú chìndee ñaha-gá xii-ndo càda-ni-ndo nchaa nüú sǎ văha nacuáa cuiní Yă Ndiõxí. Te sá dúcáⁿ ná càda-ndo te ío cada càhnu-ndo-gá, te nchaa dava-gá ñáyiu càháⁿ váha-yu cuéndá-gá.

Xítohó Jesucristú ío cùnuu-gá ndécú ndihí-gá té Păblú

¹² Te nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ úúⁿ-gă tá xíté nuu tnúhu-gá vitna yìhi-í vecaá. ¹³ Te nchaa cue téé cùu sandadú xìndecu vechiuⁿ nüú ndécú

tēe cùnuu xiní-güedé sá sǎ cuèndá sá càháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú duha yìhi-í vecaá, te díu-ni ducaⁿ sà xiní nchaa dava-gá ñáyiú sá sǎ càháⁿ-í tnúhu-gá duha yìhi-í vecaá. ¹⁴ Te cuèndá sá dúhá yìhi-í vecaá xíăⁿ ío-gá vâi ñáyiú ndècu ichi Yá Ndioxí ta cùtnuní-gá iní-yu sá cuú-gă ^{iiⁿ} Yaá ío quide ndáá, te uuⁿ-gá tá cùyíⁱⁱ-yu càháⁿ-yu tnúhu-gá, te ñá túú tnàhí-gá yùhú-yu càháⁿ-yu.

¹⁵ Te na càchí-í tnúhu ndáá-í xii-ndo sá dàva ñáyiú càháⁿ-yu tnúhu Xítohó Jesucristú cuèndá-ni sá cuú cuèdú iní ñáhă-yu xii-í sá io chìndee ñaha-gá xii-í càháⁿ-í tnúhu-gá. Te ducaⁿ quidé-yu chi cuìní-yu nàá ndihí ñáhă-yu xii-í, dico davá-yu chi io váha sàni iní-yu càháⁿ-yu tnúhu-gá. ¹⁶⁻¹⁷ Te ñáyiú-áⁿ càháⁿ-yu tnúhu-gá chi cuu iní ñáhă-yu xii-í, te sa nàhă-yu sá sǎ cuèndá sá càháⁿ váha-í cuèndá tnúhu-gá núú ñáyiú ñá túú tnàhá iní tnúhu-gá, cuèndá xíăⁿ yìhi-í vecaá. Te dava-gá-yu càháⁿ-yu tnúhu Xítohó Jesucristú cuèndá-ni sá cuìní-yu cuu sá váha xii mèé-yu, te ñá díú sá càháⁿ-yu cuèndá sá sání váha iní-yu. Te ducaⁿ quidé-yu chi cuèndá cuìní-yu sá nändi-gá cada ñaha-güedé xii-í. ¹⁸ Dico io cùdiiⁱⁱ iní-í sá càháⁿ-yu tnúhu Xítohó Jesucristú cuéi cuu váha iní-yu àdi ñá túú cuu váha iní-yu càháⁿ-yu.

Te díu-ni ducaⁿ cùdiiⁱⁱ iní-í núú cuàháⁿ núú věxi. ¹⁹ Te cùtnuní iní-í sá sǎ cuèndá nchaa sá quidé ñáhă-güedé xii-í, cuèndá xíăⁿ cada váha ñaha Yá Ndioxí xii-í, chi nchòhó io càháⁿ ndihí-ndo-gă cuèndá-í, te Espíritu ní taxi Xítohó Jesucristú ndécú ndihí-o io chìndee ñaha-xi xii-í. ²⁰ Te cuìní-í sá ñá túú tnàhí ná cumání-í núú Yá Ndioxí cuèndá

sá vă cúú càhaⁿ núù-í, te cùtnuní iní-í sá díú-gă chindee ñàha-gá xii-í. Te cuìní tucu-í sá ĩo cuyii-í cáháⁿ-í tnúhu-gá vitna dàtná tá quide-í véxi, te ducaⁿ ĩo cada nínu-í Xítohó Jesucristú cuéi vitna nini ndècu-í ñuyíú-a te cuéi na cùú-í ducaⁿ-ni càda nínu-í-gá. **21** Te nini ndècu-í ñuyíú-a te Xítohó Jesucristú ĩo cùnuu-gá ndécú ndihí ñaha-gá xii-í, te na sàá nduu cùú-í te ío-gá váha trahá-í chi nucúndecu-í ndihí-gá. **22** Te nûu na cùndecu-gá-í ñuyíú-a te cada-gá-í chìuⁿ sá cùú-xí Yá Ndiõxi, te ñá cùtnuní iní-í násá cada-í nûu sá cùndecu-í àdi sá cùú-í. **23** Te ío vài sani iní-í te cuìní-í cùú-í chi ío-gá váha cundecu-í nûu ndécú Xítohó Jesucristú. **24** Dico sá cùú-xí nchòhó chi ío xìni ñuhu-xi cundecu-í. **25** Te cùtnuní ndáá iní-í sá ñíⁿ tnúhu ndáá càháⁿ-í, te cùtnuní tucu iní-í sá cùndecu-ni-í cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo nchàa-ndo cuendá chindee ñàha-í xii-ndo cuíta quindáá-gá iní-ndo Xítohó Jesucristú quíhíⁿ, te ducaⁿ ĩo cudíi iní-ndo cùndecu-ndo. **26** Te ducaⁿ te uuⁿ-gá cachí-ndo sá ĩo càhnu cuu Xítohó Jesucristú cuéndá sá ní dácäcu ñaha-gă xii-í ndécú ndihí ñaha-í xii-ndo.

27 Te xìni ñuhu-xi cada-ndo nchaa nacuáa càháⁿ tnúhu Xítohó Jesucristú. Te nûu ní ndacu-í véxi coto ñaha-í xii-ndo, te dàvá-áⁿ quiní ndáá-í sá ndécú-ní-ndo ìchi Xítohó Jesucristú. Dico nûu ñá túú ní ndàcu-í quixi coto ñaha-í xii-ndo ña, te diu-ni níhí-í tnúhu sá ndécú-ní-ndo ìchi-gá, te níhí tucu-í tnúhu sá ñíⁿ cùu-ndo ndecu-ndo, te níhí tucu-í tnúhu sá ñíⁿ nuu ndedu ndee-ndo caháⁿ-ndo tnúhu Yá Ndiõxi nûu ñayiu, tnúhu sá sàndáá iní-ndo. **28** Te ñá túú yùhú-ndo nchàa sá quídé ñàha ñayiu cùu úhú iní ñáhá xii-ndo, te sá dúcáⁿ quide-ndo ñá túú

yùhú-ndó nchàa sá quídé ñähá-yu xii-ndo, te ndìxi túu iní-yu sá nchòhó ndécú-ndó ɿⁿ ichi núú nánìhí tähú-ndó, te ñáyiu-áⁿ cuïta nihnu-yu, chi ducaⁿ ní cachí Yá Ndiõxí cunduu. ²⁹ Te mee Yá Ndiõxí ní taxi-gá tnúhu ndee iní sá quïndáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te ñá díú-ní sá quïndáá iní-ó-gă chi tnàhá ndoho-o cuëndá-gá. ³⁰ Te tnàhá nchòhó ndohó-ndó cuëndá-gá vitna, te nchòhó ní xiní núú-ndó nàcuáa ní ndoho-í, te vitna nìhí-ndó tnúhu nchaa nàcuáa ndôho tucu-í.

2

*Xítohó Jesucristú ñá túú ní quide nínu-gá méé-gă
dico Yá Ndiõxí ní quide nínu ñaha xii-gá*

¹ Te Xítohó Jesucristú dácåhu iní ñähá-gă xii-ndo nàcuáa cundecu-ndo, te cùu iní ñähá-gă xii-ndo nàcuáa cuu váha iní-ndó cùndecu-ndo, te ndècu ndihí-ndo Espíritú Yá Ndiõxí, te ío cùndahú iní tnähá-ndó. ² Te xíäⁿ nüu càháⁿ-í dóho-ndo sá ɿⁿ cuu ɿⁿnuu-ni-ndo cùndecu-ndo nacuáa ío-gá cudíⁿ iní-í, te ɿⁿ-ni cùu iní tnähá-ndó, te ɿⁿ-ni càni iní-ndó, te ɿⁿ-ni càda-ndo. ³ Te vá cáda nínu-ndo mèe-ndo nducu-ndo mee-ni sá cùú-xí mèe-ndo, chi cunduu ndähú iní-ndó, te cani iní-ndó sá tnàha ñáyiu-ndo ío-gá cúnùú-yu dàcúúxí mèe-ndo. ⁴ Te ni vă cání iní-ndó ndùcu-ndo mee-ni sá văha sá cùú-xí mèe-ndo, chi nducu-ndo sá cùú-xí tnähá cuëndá tnàha ñáyiu-ndo.

⁵ Te ío váha cani iní-ndó nàcuáa cundecu-ndo dàtná quídé mèe Xítohó Jesucristú. ⁶ Te ɿⁿ-ni cùu Xítohó Jesucristú ndihí Yá Ndiõxí. Te cuëi ducaⁿ dico mee Xítohó Jesucristú ní sani iní-gá sá ñà túú cùyica cundecu-gá taxi tnùní-gá ndihí Yá Ndiõxí.

7 Te ní dáñá-gă sá cúnùu-gá andiu te ní quixi-gá ñuyíú-a ní cuu-gá iiⁿ ñayiu, te ní quide-gá dàtná quídé iiⁿ téé xìnu cuechi. **8** Te ní cuu-gá iiⁿ téé dàtná ndääa cue téé xíndecu ñuyíú-a, te ní cuu-gá iiⁿ téé ío ndähú iní-xi chi ñá túú ní quide nínu-gá méé-gă, te ní sändáá iní-gá ní quide-gá nchaa nácuáá ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii-gá cútñähá ní quixi-gá ñuyíú-a. Te sá dúcáⁿ ní sändáá iní-gá xíăⁿ ní xíhí-gá núú cùrúxí. **9** Te xíăⁿ ío ní quide nínu ñaha Yă Ndiõxí xii Xítohó Jesucristú cuéndá ío cunuu-gă. Te ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii Xítohó Jesucristú sá cúú-gă Xítohó nchaa ñayiu ndècu ñuyíú-a. **10** Te ducaⁿ ní quide Yá Ndiõxí cuéndá nchaa Espíritú ndécú àndiu, ndihí nchaa ñayiu ndècu ñuyíú-a, ndihí nchaa ñayiu ní xíhí ngüíñí xítí-yu ndihí nchaa espíritú-áⁿ te cachí-yu ndihí-xi sá ío càhnu cuu Xítohó Jesucristú. **11** Te nchaaá-yu cachí-yu sá Xítohó Jesucristú cúú-gă Yaá táxí tnùní. Te sá dúcáⁿ càdá-yu, te quide cahnú-yu Dútú Ndiõxí.

Ñayiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú cúú-yu dàtná iiⁿ ñuhú

12 Te xíăⁿ nüu nchaa nchòhó ñayiu ío cùu iní-i cuiní-í sá quindáá iní ñähá-ndó xìi-í dàtná ní quide-ndo cútñähá ní xíndecu ndihí ñaha-í xii-ndo, chi dàvá-áⁿ ñà túú tnähí ni dàñä ndee-ndó ní sändáá iní ñähá-ndó xii-í. Te cuiní-í sá úúⁿ-gă quíndáá iní ñähá-ndó xìi-í vitna ñá túú ndècu ndihí ñaha-í xii-ndo. Te ío nducu ndée-ndo cada-ndo nchaa nácuáá tåú-xi cunduu ndee ná sàá nduu ndùu tähú-ndó cùndecu-ndo ndihí Xítohó Jesucristú, te ío canehe-ndo sá yíñùhu núú-gă. **13** Te Yá Ndiõxí ío váha dàcahu iní ñähá-gă xii-ndo càda-ndo

nchaa nacuáa cuìní méé-gă, te diu-ni mee-gă chíndèe ñaha-gá xii-ndo dùcaⁿ quide-ndo.

¹⁴ Te vá cání ìní-ndó nă tnúhu cäháⁿ-ndó cuèndá ñáyi, te ni ñà túú nändi tnúhu cútñàha-ndo ndihí-yu, ¹⁵ te ducaⁿ te cuu-ndo ñáyi ñá túú cuéchi-xi núú Yá Ndiòxí. Te nchòhó ñáyi cùu déhe Yá Ndiòxí, ñá túú tnàhí-gá ná cumání-ndo nüú-gă nini ndècu-ndo tnuú nchaa ñáyi ndècu ichi cuehé ichi duha ñuyíú-a, ñáyi cuihna ìní-xi. Te cuu-ndo dàtná chódíní să dáyéhé niú nee, ¹⁶ te ducaⁿ chi dàcuaha-ndo ñáyi tnúhu Yá Ndiòxí tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tähú-yu. Te núu ducaⁿ-ni na càda-ndo te òré ná sàá nduu càda ndáá Xítohó Jesucristú nchaa yícá cuéchi ñáyi, te dàvá-áⁿ vă cúú càhaⁿ núù-í, chi ñá túú dió ducaⁿ ni sàhni iní-í cada-í nchaa chiuⁿ ní tähú-gă. ¹⁷ Te nchòhó ío váha quide-ndo ndecu-ndo ichi Yá Ndiòxí chi sàndáá iní-ndó-gă, te yúhú cahni ñaha-güedé xii-í cuèndá nchaa sá váha quide-ó. Te xiáⁿ ío cùdíí ìní-í te cùdíí tucu iní-í dàtná cùdíí ìní-ndó cuèndá nchaa sá váha quide-ndo. ¹⁸ Te diu-ni ducaⁿ ío chí cùdíí ìní dàtná cùdíí ìní méé-í cuèndá nchaa sá yáha-í ndécù-í.

Té Timùteú ndihí té Epafròditú

¹⁹ Te núu Xítohó Jesucristú ná càchí-gá te ndihí-ni tendaha-í té Timùteú quixi-dé quixi coto ñaha-dě xii-ndo nàcuáa cudíí ìní-ndó. Te òré ndixi-dé canaha-dě tnúhu ndixi núu násá cùu ndecu-ndo, te tnàhá yúhú ío cudíí ìní-í tucu. ²⁰ Te núu ncháá cuè téé ndècu ndihí-í te iiⁿdìi-ni té Timùteú-a cùu-dé téé ío váha sàni iní-xi dàtná sání ìní-í, chi diu tnàhí-ni-dé ío sàni iní-dé nüu násá ndècu-ndo. ²¹ Chi dava-gá-güedé mee-ni să

cúú-xí mèe-güedé ío sàni iní-güedé, te ñá túú sàni iní-güedé cada-güedé chìuⁿ tahu Xítohó Jesucristú. ²² Te nchòhó sa xìní-ndó sá tě Timùteú-a cùu-dé iiⁿ téé quide váha chi nándi sá tá yáha-dé véxi te quide ndee iní-dé. Te cùu-dé dàtná iiⁿ déhe-í ndécú ndíhi ñaha-dé xii-í xínú cuèchi-ndí nūú Xítohó Jesucristú càháⁿ-ndí tnúhu-gá nūú ñayiu. ²³ Te òré ná cùtnuní nūú násá cada ñaha-güedé xii-í te ndíhi-ni tendaha-í-dé quixi coto ñaha-dě xii-ndo. ²⁴ Te sàni iní-í sá Xítohó Jesucristú cada-gá te tnàhá méè-í ío ndíhi quixi coto ñaha-í xii-ndo.

²⁵ Te tnàhá sání ìní-í sá ío xìní ñuhu-xi tendaha-í té Epafròditú téé ndècu ndíhi-o ichi Xítohó Jesucristú ndixi coto ñaha-dě xii-ndo, chi tnàhá-dé quídé-dě chìuⁿ-gá te quide ndee iní-dé tnàhá-dé nándi yáha-dé sá cuèndá-gá, te diú mee-ndo ní tendaha-ndo-dě véxi-dé cuèndá coto ñaha-dě xii-í. ²⁶ Te ducaⁿ cuìní-í tendaha-í-dé ndixi-dé chi mee-dě ío sàni iní-dé ndixi càháⁿ ndíhi ñaha-dě xii-ndo, te ío ndíhú iní-dé sá ni níhí-ndó tnúhu sá cùhú-dé ní cùu. ²⁷ Te ndáá sá ní cuhú-dé chi luha ndíquⁿ-ná cuú-dé ní cùu, dico Yá Ndióxí ní cundahú iní ñáhá-gă xii-dé ní quide tátña ñaha-gă te ní ndúha-dé. Te ñá díú-ní mèe-dé ducaⁿ ní cundahú iní ñáhá-gă xii-dé chi tnàhá yúhú ío ní cundahú iní ñáhá-gă xii-í, chi núu ni xíhí-dé te ío-gá ndíhú iní-í ní cùu. ²⁸ Te xíăⁿ ío ndíhi cuìní-í tendaha-í-dé ndixi-dé cuèndá òré nasáá-dé núú-ndó te ío cudíí iní-ndó, te ducaⁿ yúhú ñá túú-gă ná cani iní-í. ²⁹ Te òré nasáá-dé te ío cudíí iní-ndó nàqueheⁿ cuendá-ndó-dě, te ducaⁿ ío ndacáⁿ táchú-ndó nūú Xítohó Jesucristú

cuèndá-dé. Te ío canehe-ndo sā yíñùhu núú nchàa cue téé quide datná quídé-dé. ³⁰ Chi téé-a sa luha ndíquⁱn-ná cuú-dé ní cùu sá xínú cuéchi-dé núú Xítohó Jesucristú, te ní sani iní-dé sá ñà túú nă cada-xi cuëi na cùu-dé ní quide-dé nchaa chìuⁿ sá cùmǎní cada-ndo cuèndá-í ní cùu.

3

Ñáyiu cùndáá núú Yă Ndiõxí

¹ Te vitna nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ndíhi-í ichi Xítohó Jesucristú càháⁿ ndàhú-í núú-ndó sā yo cudíi iní-ndó sā yíndàha ñaha-gá xii-ndo. Te yúhú ñá túú cùu dusaⁿ-í tee tucu-í nchaa tnúhu sá sà ní dánèhé ñáhà-í xii-ndo, chi cùu-xi tnúhu sá yo chìndee ñaha-xi xii-ndo. ² Te ío quíhi iní-ndó vâ cádá cuèndá-ndó ní iiⁿ tnúhu càháⁿ cue téé ío cuihna iní-xi ñá túú tnàhí cuìní cada sá vâha, chi cue téé-áⁿ néhé-güedé iní iná chi càchí-güedé sá ncháá cué téé xini ñuhu-xi cuáha-güedé sèñá ñii-güedé cuèndá ducaⁿ cùdiu-güedé núú Yă Ndiõxí. ³ Dico nchoo chi cùdiu-o núú Yă Ndiõxí cuëi dava-o sà ní ngúndecu sèñá ñii-o te dava-o ñáhá, chi Espíritú-gá chíndee ñaha-xi xii-o quide-o nchaa nacuáa tàú-xi cunduu cuèndá cuu càhnu-gá. Te ío cùdíi iní-ó càchí-ó sá yo càhnu cuu Xítohó Jesucristú, te ñá túú sàni iní-ó sâ sâ cuèndá nchaa sá vâha quide-o cùdiu-o núú Yă Ndiõxí. ⁴ Te núu díco cuèndá nchaa sá vâha quide-o cùdiu-o núú Yă Ndiõxí, te yúhú sa ama-gá cùdiu-i núú-gă cuèndá nchaa sá ní quide-í ní cùu te núu díco ducaⁿ. Te ío cue téé càchí-güedé sá cùdiu-güedé núú Yă Ndiõxí cuèndá nchaa sá vâha quide-güedé. Te yúhú uuⁿ-gá ducaⁿ cäháⁿ-í nüu díco sá cùú chi

yúhú ní xídó-gă-í ní quide-í dàcúúxí dàva-gá-güedé.
⁵ Te núu ùná-ni nduu sá ní cacu-í te ní sáha-güedé sèñá ñii-í, te yúhú cùu-í téé isràél, te mei ñàní tnáhá ndíi Benjamín téé ní xíndecu ndéé sanaha cùu-í. Te càháⁿ-í tnúhu hèbreú tnúhu càháⁿ tătă-í ndíhi nănà-í, te ní cundihí-í nchaa cue téé cùu fariséú, te ní cánchicúⁿ nihnu-í nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moísés dàtná xíquide mee-güedé. ⁶ Te yúhú ní sani iní-í sá iiⁿ ichi ndáá ndécù-í ní cùu, te ío ní cuiní-í cunu cuechi-í nút Yá Ndióxí, nút xiăⁿ nándí sá ní quide-í nchaa ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú, te vá y  o iiⁿ ni x  o c  naha iiⁿ tnúhu xii-í cachí-yu s   n   túu quide-í nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moísés ní cùu. ⁷ Te nchaa s   sání iní-í s   io n  ndíhi nchicúⁿ nihnu-í ní cùu, n   cutn  ní iní-í s   n   túu tn  hí ch  ndee ñaha-xi nacuáa cundáá-í n  t Yá Ndióxí, n  t xiăⁿ duuⁿ duuⁿ n   xehndé iní-í s   v   ch  ndee ñaha-xi cuendá s   ní cuiní-í cundecu ndihí-í Xítohó Jesucristú. ⁸ Te nchaa s   càchí ñáyiu ch  ndee ñaha cundáá-ó n  t Yá Ndióxí n   cutn  ní iní-í s   n   túu ch  ndee ñaha-xi. Te yúhú n   cutn  ní iní-í s   io-g   váha tnahá tnúhu-o ndihí Xítohó Jesucristú. Te nchaa s   sání iní-í ch  ndee ñaha xii-í ní cùu, n   túu-g   s  nd  á iní-í s   ch  ndee ñaha-xi vitna chi n   cutn  ní iní-í s   n   túu n  ndíhi-xi. Te ducaⁿ quide-í n   túu-g   s  nd  á iní-í nchaa xiăⁿ s   ch  ndee ñaha-xi, chi cuiní-í s   úúⁿ-g   cuita tnahá tnúhu-í ndihí Xítohó Jesucristú quíh  n, ⁹ te cuu iiⁿnuu-í ndihí-g  , te ducaⁿ-ni cundáá-í n  t Yá Ndióxí dàtná c  nd  á-í vitna, dico n   d  u cu  nd  á s   nchicúⁿ nihnu-í nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moísés ní cùu, chi cu  nd  á s   s  nd  á iní-í Xítohó Jesucristú. Te Yá Ndióxí n   quide-g   c  nd  á-í n  u-g  , te ducaⁿ chi n   s  nd  á iní-í Xítohó Jesucristú. ¹⁰ Te cuiní-í

cutnùní iní-í nchaa nàcuáa sàni iní Xítohó Jesucristú, te cuìní-í sá io chindee ñàha-gá, te diu-ni-gá cùú-gá Yaá ní xihí te ní ndoto-gá, te ducaⁿ cuìní-í cada-gá cuèndá cada-í nchaa nàcuáa cuìní-gá. Te cuìní-í tnàhá-í ndoho-í dàtná ní ndoho-gá. Te yúhú cuìní-í sá vă cädà-í ni ^{iiⁿ} sá ñà túú tnàhá iní Yă Ndiõxí, chi diu cuèndá-áⁿ ní xihí Xítohó Jesucristú. **11** Te cuìní-í sá Yă Ndiõxí cachí-gá te tnàhá-í ndoto na sàá nduu ndòto nchaa ñáyi sa ní xihí ní xíndecu ichi-gá.

*Cada-o nchàa nacuáa tàú-xi cunduu cuèndá
ñihí-ó să ndúú tähú-ó*

12 Te cùmání-gă cada-í nchaa nàcuáa càháⁿ-í-a, te cumání-gă cada-í nchaa nàcuáa càháⁿ Yă Ndiõxí cuèndá sá ñà túú-gă ná cumání-í núú-gă. Te io ndùcu ndee-í nchicúⁿ nihnu-í quídè-í nàcuáa ducaⁿ ñà túú-gă ná cumání-í núú-gă, chi diu cuèndá-áⁿ ní caháⁿ ñahá Xítohó Jesucristú xii-í. **13** Te nchaa nchòhó ñáyi ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú càchí tnúhu-í xii-ndo să cùtnuní ndáá iní-í sá vítná cùmání-gă cada-í nchaa nàcuáa ñá túú-gă ná cumání-í núú-gă. Te ní nihí-í ^{iiⁿ} sá io xini ñuhu-xi cada-í te xiaⁿ quídè-í, te ñá túú-gă quídé cuèndá-í nchaa sá ní xoo cada-í, te io ndùcu ndee-í quídè-í nchaa nàcuáa càháⁿ Yă Ndiõxí. **14** Te ndùcu ndee vihi-í nchicúⁿ nihnu-í quídè-í nchaa nàcuáa càháⁿ-gá, te diu-ni ducaⁿ càda-í ndéé ná sàá nduu sàá-í núú ndécú-gă taxi-gá sá ndúú tähù-í. Te ducaⁿ tnàhí sa ní caháⁿ ñahá-gă xii-o cùndecu-o ndihí-gá, te ducaⁿ ní caháⁿ ñahá-gă xii-o să cuèndá Xítohó Jesucristú chi tnàhá tnúhu-o ndihí-gá.

15 Te nchaa nchòhó ñáyi quide váha ndècu ichi Yă Ndiõxí xini ñuhu-xi cani iní-ndó dàtná sání

ìní-í-a, àdi núu dava-ndo ñà túú sàni iní-ndó dàtná sání ìní-í-a, dico mee Yă Ndiõxí dandìxi túu-gá iní-ndó te cutnùní iní-ndó nàcuáa cada-ndo. ¹⁶ Te xini ñuhu-ni-xi cada-o nchaa nacuáa ta quìde-o véxi.

¹⁷ Te nchaa nchòhó ñáyiу ndècu ndihí-í ichi Xítohó Jesucristú càháⁿ-í dóho-ndo sǎ cánchicúⁿ nihnu-ndo càda-ndo datná quídè-í. Te cundehe-ndo nàcuáa quìde nchaa ñáyiу sa nchicúⁿ nihnu nchaa nàcuáa dànehé ñáhà-í xii-ndo cuèndá ducaⁿ càda-ndo tnahá-ndo. ¹⁸ Te sa ní cuu vài xito cachí tnúhu-í xii-ndo sà ió ñáyiу ñá túú tnahí cuu váha iní-xi sá ní xíhí Xítohó Jesucristú núu curúxí cuèndá sá nánihí tähú-ó. Te ndihí ndute nùu-í dándàcu iní ñáhà-í xii-ndo cuèndá-yu. ¹⁹ Te sáá nduu te nchaa ñáyiу ducaⁿ xíquide-áⁿ cuïta nihnu-yu, chi mee-ni nchàa sá cuèhé sá dúhá ñùhu iní-yu te diu-ni nchaa xíäⁿ cúnùu quidé-yu, te cucahaⁿ nùu-yu cuèndá nchaa sá quídè-yu núu dìcò sá cuú, dico ñáhá chi da quìde cahnú-yu méé-yu cuèndá nchaa xíäⁿ. Te mee-ni nchàa sá ió ñuyíú-a ñùhu iní-yu. ²⁰ Dico nchoo chi andiú ndècu núu cuú ñùu-ó, te ndètu cahnú-o sáá nduu quìxi tucu Xítohó Jesucristú nacuaca ñaha-gă xii-o. Te diu-ni-gá cuú-gă Yaá ní dácäcu nihnu ñaha xí-o núu ûhú núu ndàhú. ²¹ Te yíqui cùñú-ó chi vá cùdïi-xi cundecu-xi dàtná cáá-xí vitna, dico mee Xítohó Jesucristú nadama-gá yíqui cùñú-ó te ndada-gá dàtná ní nduu yíqui cùñú méé-gă cùtnähá ní ndoto-gá. Te ducaⁿ càda-gá chi ndàcu-gá quidé-gă nchaa sá váha càchí iní-gá, te ducaⁿ taxi tnuní-gá nchaandi tûhú sá ió.

4

Ío cudíi ìní-ó sǎ ndécú-ó ìchi Xítohó Jesucristú

¹ Te nchaa nchòhó ñáyiu ío cùu iní-í ndécú ndíhi-í ichi Xítohó Jesucristú ío cuiní-í cáháⁿ ndíhi ñaha-í xii-ndo. Te ío cùdíi ìní-í cuéndá nchaa sá vähä quide-ndo chi ñá túú ní xita chiuⁿ Yá Ndiökí ní quide-í sá cúú-xí-ndo, te díu-ni nchòhó ñáyiu ío cùu iní-í càháⁿ-í dóho-ndo sá cánchicúⁿ nihnu-ni-ndo ichi Xítohó Jesucristú.

² Te yòhó tá Vòdiá ndíhi yòhó tá Síntiqué càháⁿ ndàhú-í nûú-ndo sá cúú iiⁿnuu-ndo cundecu-ndo ichi Xítohó Jesucristú. ³ Te yòhó tée cündihí-í quide ndáá quídé nchaa chiuⁿ quide-í, càháⁿ ndàhú-í nûú-n sá chíndèe tnúhu-n üú ñáyiu díhi-áⁿ cuéndá sá ná cùu iiⁿnuú-yu cundecu-yu, chi cútñähá ní xíndecu ndíhi ñähá-yu xii-í ní chindee ñähá-yu xii-í, ndíhi té Clémenté, ndíhi nchaa dava-gá-yu ní quide-ndí chiuⁿ Xítohó Jesucristú, te nchaa ñáyiu-áⁿ sa yòdo tnuní-yu nûú tutú Yá Ndiökí sá ndúú tähü-yu cundecu-yu ndíhi-gá ní caa ní quíhíⁿ.

⁴ Te nchaa-ni nduu ío cudíi ìní-ndo sá ndécú-ndo ichi Xítohó Jesucristú. ¡Te càháⁿ-ni tucu-í dóho-ndo sá cùdíi ndisa iní-ndo! ⁵ Te ío váha cuu iní-ndo càháⁿ ndíhi-ndo ñáyiu cuéndá ná cùtnuní iní-yu sá cúú-ndo ñáyiu váha iní-xi, chi sa ta cùyatni nduu quixi tucu Xítohó Jesucristú.

⁶ Te ñá túú tnähí ná cani iní-ndo te nûú násá cùu ndecu-ndo, chi cáháⁿ ndíhi-ndo Yá Ndiökí cuéndá sá ná chindee ñaha-gá xii-ndo. Te ío ndacáⁿ tähú-ndo nûú-gă. ⁷ Te nûú ducaⁿ na càda-ndo te Yá Ndiökí cada-gá te ío váha cuu iní-ndo cundecu-ndo. Te nchoo ñáyiu ñá túú cùtnuní iní-ó násá quide-gá

ndéé ducaⁿ īo váha cùu iní-ó, te ducaⁿ īo váha cùu iní-ó chi cùu iinnuu-o ndihi Xítohó Jesucristú.

Mee-ni sǎ vāha cuhuⁿ iní-ó

⁸ Te càháⁿ ndàhú tucu-í nútú nchàa nchohó ñáyiu ndècu ndihi-í ichi Xítohó Jesucristú sá méé-ní sǎ vāha cuhuⁿ iní-ndó. Te xìni ñuhu-xi cuhuⁿ iní-ndó mèe-ni nchaa tnúhu ndáá, ndihi nchaa tnúhu yiñúhu, ndihi nchaa tnúhu sá īo cudíí iní-ó, ndihi nchaa tnúhu sá īo vii īo váha cuáháⁿ, ndihi nchaa tnúhu sá ñà túú ñúhu tnahá tnúhu cuéhé, ndihi nchaa tnúhu sá càchí ñáyiu váha, ndihi nchaa dava-gá tnúhu sá sání iní méé-ndó sǎ īo váha te diu-ni nchaa xíáⁿ cuhuⁿ iní-ndó.

⁹ Te cùtnahá ní xíndecu ndihi ñaha-í xii-ndo ní dánèhé ñáhá-í nàcuáá cada-ndo te ní sándáá iní-ndó. Te xíáⁿ càháⁿ-í dóho-ndo sǎ vā dáná ndèé-ndó càda-ndo, te diu-ni ducaⁿ vā dáná ndèé-ndó càda-ndo nchaa nacuáá ní quide-í ní xiní-ndó. Te nútú ducaⁿ na càda-ndo te Yá Ndióxi Yaá quídé īo váha cùu iní-ó ndècu-o cundecu ndihi ñaha-gá xii-ndo.

Ñáyiu ñuú Filipú ndécú ichi Xítohó Jesucristú sǎñahá-yu sá ndúú tähú té Päblú

¹⁰ Te cùdíí víhí iní-í ndàcáⁿ tähù-í nútú Xítohó Jesucristú sá ní ndacu iní ñáhá-ndó xìi-í, dico ñá diú sǎ ñà túú ñúhu iní ñáhá-ndó xìi-í chi díco sá ñá nìhí-ndó nàcuáá cada-ndo chìndee ñaha-ndo xii-í ní cùu. ¹¹ Te ñá diú sǎ dúhá càháⁿ-í té cani iní-ndó sǎ càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ió iinn sá cùmání xii-í, chi yúhú cùu váha-ni iní-í nüu ió xii-í àdi ñá túú ió. ¹² Te xìní-í cunduu ndàhú-í, te xìní-í cunduu cuica-í, te xìní-í caxi-í ndahá xítí-í, te xìní-í cuú-í docó, te xìní-í nàcuáá quide-xi oré ñá túú vědana

ná ndécú ndìhi-o, te xìní-í nàcuáa quìde-xi oré xìdó ndécú ndìhi-o. Te ducaⁿ nǐ cutúha-í quídè-í cuèndá nchaa nàcuáa ta yáha-í véxi. **13** Te nchaa ndàcu-í quídè-í chi Xítohó Jesucristú chíndée ñaha-gá xii-í. **14** Te nchòhó ío váha ní quide-ndo nǐ cundàhú iní ñahá-ndó xìi-í ní chindee ñàha-ndo vitna ndecu ndìhi-í tnúndòho.

15 Te nchòhó cue ñáyiu ñuu Fìlipú sa nàha-ndo nacuáa ní cuu cútnàhá ní ngüíta-í càháⁿ-í tnúhu Xítohó Jesucristú distrítú Macèdoniá, te cútnàhá ní ndee-í distrítú-áⁿ te dìu tnàhí-ni nchòhó ní taxi-ndo sá ndúú tähù-í, te nchaa ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú dava-gá xichi ñá túú tnàhí ní chindee ñahá-yu xii-í. **16** Te cuéi cútnàhá ní xíndecu-í ñuu Tesàlónicá titní xito ní tendaha-ndo sá ndúú tähù-í sá ní cutnùní iní méé-ndó ní xini ñùhu-í. **17** Te vá cání iní-ndó sá sà dûhá càháⁿ-í te cuiní-í nándi-gá taxi tähú-ndo, te duha càháⁿ-í chi Yá Ndiòxí ío-gá vài sá váha cada ñaha-gă xii-ndo sá dúcáⁿ quide-ndo. **18** Te ní xidó vài nchaa sá xíní ñùhu-í ndécú ndìhi-í vitna, te ducaⁿ io vài sá ndécú ndìhi-í ní cuu chi ní tendaha tûcu-ndo sá ndúú tähù-í véxi ndìhi té Epafròditú. Te tähú-a cùu-xi datná iiⁿ tähú sá ní saha-ndo mèe Yá Ndiòxí, te cùu vii cuu váha iní-gá sá dúcáⁿ ní quide-ndo. **19** Te nûu ná cùu sá xíní ñùhu-ndo, te mee Yá Ndiòxí io vài taxi-gá chi ío vài sá ndécú ndìhi-gá, te ducaⁿ càda-gá chi ndècu ndìhi-o Xítohó Jesucristú. **20** Te vitna nchaa-o chi ná càchí-ó sá io càhnu cuu Tátá-ó Dütú Ndiòxí ní caa ní quíhíⁿ. Te ducaⁿ na cùnduu.

Tnúhu ndéé núú ní ndìhi-ná

21 Te cùñaha-ndo sá io na càda ndee iní nchaa ñáyiu ndècu ichi Xítohó Jesucristú, ñáyiu cùu

cuendá Yă Ndiōxí. Te tnàhá nchaa ñáyiu xǐndecu ichi Xítohó Jesucristú ndécú ndihí-í quídé ndèe iní ñáhă-yu xii-ndo. ²² Te nchaa ñáyiu cùu cuendá Yă Ndiōxí xínú cuèchi vehe té Cèsár tée yìndaha cuéhé nacióⁿ quídé ndèe iní ñáhă-yu xii-ndo, ndihí nchaa dava-gá ñáyiu cùu cuendá-gá.

²³ Te Xítohó Jesucristú ío na chìndee chitúu ñaha-gă xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu. Te ío chí cädá ndèe iní-nă vitna.

**Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiōxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939